

МОРФОЛОШКО-ФОНОЛОШКИ СТАТУС СУФИКСА -АК/-ЊАК/-ЈАК/-ЉАК НА ПРИМЕРУ ИМЕНИЧКИХ ЖАРГОНИЗАМА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ²

Предмет овог рада је утврђивање статуса суфикса -ак, -јак, -њак, -љак у српском језику из морфолошко-фонолошког угла на примеру именичких жаргонизама чији је завршетак -(њ)ак. Циљ рада је давање одговора на следећа истраживачка питања: 1) Уз које творбене основе се јављају суфикси -ак, -јак, -њак, -љак, те каква је дистрибуција суфикса имајући у виду крајњи сугласник основа уз које се јављају?; 2) Да ли су поменути суфикси међусобно равноправни и како најпрецизније анализирати изведенице на -(њ)ак?; 3) Да ли се и како одредити за једну творбену анализу и онда када је фонолошки подједнако могуће додати више суфикса на исту основу? Прво, размотрени су творбено недвосмислени примери, а у осталим случајевима, у складу са мотивацијом, узете су у обзир све фонолошке могућности – случајеви сценарија са фаворизованим суфиксом -ак, -јак, -њак и -љак. Закључујемо да сва четири суфикса постоје у српском језику, само се неки чешће јављају (-ак, -њак/-јак), а неки ређе (-љак), што при творби нових речи може водити доминацији само -ак и -њак будући да је њ врло често видљиво у површинској структури посматраних именица, а -јак изузетно ретко (у стандардном српском јавља се у малобројним недвосмисленим примерима попут *просјак*: редукована глаголска основа *прос-* и *-јак*). Када је фонолошки подједнако могуће више суфикса, односно у примерима са основом на *ј* (попут *муријак*: -ак/-јак), *л* (*топљак*: -јак/-љак), *љ* (*дивљак*: -ак/-јак/љак), *н* (*савремењак*: -јак/-њак), *њ* (*матерњак*: -ак/-јак/-њак), сматрамо да у творбеној анализи треба паралелно наводити све могуће суфиксе. Процесом универб(из)ације, који је чест у творби жаргонизама, објашњавамо доминантност придевских основа међу анализираним жаргонизмима на -(њ)ак (70,94%).

Кључне речи: *завршетак* -(њ)ак, *жаргонске именице*, *творба речи*, *суфиксација*, *жаргон*, *урбани говор*.

¹ aleksandra.janic@filfak.ni.ac.rs

² Припремљено у оквиру пројекта МПНТР Републике Србије *Одрживост идентитета Срба и националних мањина у пограничним општинама источне и југоисточне Србије* (179013) и интерног пројекта Департмана за српски језик Филозофског факултета у Нишу *Српски језик некад и сад: лингвистичка истраживања* (360/1-16-10-01).

1. Увод

Утврђивање статуса суфикса *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак* у српском језику из морфолошко-фонолошког угла на примеру жаргонских именица са завршетком *-(њ)ак* предмет је овог рада. Циљ рада је да 1) проверимо уз које основе се јављају суфикси *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак*, односно каква им је дистрибуција с обзиром на крај творбених основа уз које се јављају; 2) утврдимо да ли су поменути суфикси међусобно равноправни и како најпрецизније творбено анализирати изведенице на *-(њ)ак*; 3) образложимо предлог решења за творбену анализу примера у којима је фонолошки подједнако могуће додати више суфикса на исту основу.

У српском језику (раније српскохрватском) није разрешено питање постојања суфикса *-јак*. С једне стране, поједини лингвисти нису сагласни са издвајањем *-јак* као суфикса (нпр. СТАКИЋ 1988; 1997; БАРИЋ И ДР. 2005; БУГАРСКИ 2006), а с друге стране су аутори који *-јак* и сличне форманте са *ј* убрајају у суфиксе (нпр. СТЕВАНОВИЋ 1981; БАБИЋ 1986; ЂОРИЋ 1998; КЛАЈН 2003; МРАЗОВИЋ–ВУКАДИНОВИЋ 2009; ЈАНИЋ 2018). Имајући наведено у виду, анализу статуса суфикса *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак* сматрамо потребном за српску дериватологију, посебно јер се ради о фреквентном типу творбе у српском, што се види и у грађи из стандардног српског језика, која је до сада превасходно била предмет анализе, и међу жаргонизмима са различитим значењима.³

Жаргонизми су циљано изабрани за грађу будући да су у жаргону творбени процеси врло активни, што је видљиво и у групи именица на *-(њ)ак*. Конкретније, грађа коју анализирамо у раду обухвата жаргонске именице изведене суфиксом *-ак/-јак/-њак/-љак* и ексцерпирана је из БУГАРСКИ 2006, те допуњена примерима из жаргонских речника АНДРИЋ 1976; ГЕРЗИЋ–ГЕРЗИЋ 2002; ИМАМИ 2007; ГЕРЗИЋ 2012; МАРКОВИЋ–ТРАЈКОВИЋ 2018.

У ексцерпираној грађи су укупно биле 294⁴ изведене, творбено транспарентне именице на *-(њ)ак*, с тим што смо их анализирали 265 будући да су предмет анализе суфикси *-ак*, *-јак*, *-љак*, *-њак*, односно те фонолошке варијанте суфикса код именица на *-ак*. Наиме, из детаљније анализе искључили смо примере са сложеним суфиксима, попут *-ањак*

³ Семантички аспект је свакако важан при мотивисању примера због одређивања творбених основа, али грађу не делимо у семантичке подгрупе на примере са *-ак₁*, *-ак₂* и сл., већ се усредсређујемо на фонолошке суфиксалне реализације *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак* и посматрамо њихов статус и однос.

⁴ Овај број примера не сматрамо коначним будући да је за жаргон карактеристично да у њему стално настају нови примери, а многи и излазе из употребе. Да бисмо квантитативно показали морфолошко-фонолошке тенденције у процесу творбе, грађу смо за потребе рада ограничили на ексцерпиране примере.

(пувањак⁵, тртањак); -ењак (аташењак, вилењак, дрвењак₂, живчењак, јутрењак, њушењак, пичењак, тристењак, црквењак, цртењак); -ињак (бабињак, Голињак, карињак, курвињак); -овњак (жировњак); -отак (крњотак); -уљак (висуљак, дизуљак, торбуљак), као и примере Глазбењак, Кватерњак, Лисњак, промицбењак, који нису карактеристични за српско говорно подручје, те јекавски пример мјесечњак, који постоји у анализираној екавској варијанти месечњак.

Да бисмо избегли понављање примера које анализирамо, наводимо их у делу у којем жаргонизме разврставамо према завршном сугласнику из основе ради тумачења свих могућих суфикса.

Структура рада је следећа: у одељку 2 дајемо теоријске основе о суфиксима -ак, -јак, -њак, -љак, у одељку 3 мотивишемо анализиране жаргонске именице, делимо их према врсти основе, осврћући се на могуће примере вишеструке мотивације и решавајући их семантичким критеријумом. У одељку 4 издвојени су и анализирани творбено недвосмислени примери и они код којих је, због фонолошких карактеристика крајњег сугласника основе, фонолошки подједнако могуће додати више суфикса (нпр. муријак: муриј- + -ак или муриј- + -јак). Од пододељка 4.1. до 4.4. бавимо се фаворизованим сценаријима посебно за сваки од четири суфикса (-ак, -јак, -њак, -љак), при чему су у табелама крајњи сугласници из основе разврстани према начину и месту изговора, што доприноси доношењу прецизних закључака о статусу форманата -ак, -јак, -њак, -љак. Пети одељак доноси обједињене закључке рада.

2. Теоријски основи

Говорећи о односу синтагматске номинације и творбе речи с обзиром на језичку економију у разговорном и професионалном говору, Б. Ђорић (1998: 29) скреће пажњу на процес универб(из)ације, под којим подразумева „творбени поступак помоћу којег се вишечлане синтаксичке конструкције трансформишу у једну реч без промене у значењу”. За илустративне примере Ђорић даје лексеме попут љубић „љубавни роман”, нуклеарка „нуклеарна електрана”, неонка „неонска цев”. Што се тиче самог творбеног типа поменутих примера, наглашавамо да Ђорић (1991: 331) као најфреквентнији издваја онај са окрњеном⁶ основом

⁵ Изоловано гледано, овај пример могао би се тумачити целом глаголском основом (што би био изузетак и једини пример основе на -а међу анализираним) и суфиксом -њак, али већ пример тртањак, који није мотивисан глаголом пете Стевановићеве врсте, показује да се ради о сложеном суфиксу -ањак.

⁶ Према Клајновој (2003: 14) терминологији, будући да код скраћивања творбених основа разликује окрњене/скраћене/крње и редукване основе, наведени примери

придева на *-ни*, па тек онда са основом на *-ски*. Напомињемо да ћемо творбене типове жаргонских именица на *-(њ)ак* посматрати детаљније при творбено-семантичкој анализи наше грађе.

О статусу суфикса *-јак* подељена су мишљења. С једне стране, аутори попут М. Стакића (1985; 1997) нису сагласни, из етимолошких разлога, са постојањем суфикса *-јак* и сличних варијаната суфикса са *ј*, попут *-јив* (али ипак издваја моциони суфикс *-ја*, те суфикс *-ји* и *-јанин*). Стакићу придружујемо Еугенију Барић и групу аутора (2005), који говоре само о суфиксу *-ак*, али су свесни јотовања, те Бугарског (2006), који не даје конкретне разлоге за неиздвајање *-јак* као суфикса.

Питање очигледних и неспорних гласовних промена на морфемским шавовима Стакић (1997: 15) објашњава „аналожним уопштавањем деривационе основе у одређеним семантичким категоријама”, односно помиње могућност „механичког преношења алтернација из семантички сродних творбених типова у којима су се развиле фонетским путем”. Чак и примере творбених основа на *н* са оствареним јотовањем у изведеници Стакић (1988: 202) не види као довољан аргумент за издвајање *-јак* као суфикса, те наводи да „треба имати у виду и аналошки утицај изведеница са придевима на *-њи* у основи: *бадњак* (*бадњи*), *задњак* (*задњи*) [...]”. Када је из ових и сличних примера у језичком осећању постао развијен осећај за алтернације *н-њ* и *л-љ*, оне су уопштене у свим изведеницама тога деривационог типа”. Перинтеграцију Стакић (1987: 177) сматра суштином словенске деривације, објашњавајући притом њен значај: „нови деривациони однос до којег долази услед унутрашњег семантичког богаћења изведених речи и перинтеграција – поновна морфемска подела изведеница – чине суштину словенске именске деривације”. Ипак, перинтеграцијом не објашњава суфиксе попут *-јак*.

С друге стране налазе се аутори који експлицитно или имплицитно формант *-јак* сматрају суфиксом (или варијантом суфикса *-ак*): СТЕВАНОВИЋ 1981; БАБИЋ 1986; ЋОРИЋ 1998; КЛАЈН 2003; СИЛИЋ–ПРАЊКОВИЋ 2005; МРАЗОВИЋ–ВУКАДИНОВИЋ 2009; ЈАНИЋ 2018. Б. Ћорић (1998: 31) напоредо са суфиксом *-њак* помиње и суфикс *-јак*. Као аргумент за постојање суфикса *-јак* С. Бабић (1986: 87–88) види примере попут *просјак* и *вучјак*, при чему сматрамо да је први пример адекватнији, јер се други може довести у везу са присвојним придевом *вучји*. Именице на *-њак* са придевском основом (нпр. *бакрењак*) творбено образлаже суфиксом *-јак*, с чиме нисмо у потпуности сагласни, будући да

универбизованих именица добијени су од *редуковане* придевске основе придева на *-ни* и *-ски* када је скраћивање на морфемској граници. На пример, редукована придевска основа *неон-* (од *неонски*) и суфикс *-ка*. У примерима попут *перверзњак* „перверзни човек”, творбено гледано, ради се о пуној придевској основи (дакле, поклапа се с граматичком основом) *перверзн-* и суфиксу *-јак/-њак*, о чему ће детаљније бити речи у наставку рада.

је фонолошки подједнако могуће да је и у том случају суфикс *-њак*. Када се примери попут *сировњак*, *свећњак* мотивишу придевом/именицом чији завршетак није *н*, творбену границу ставља пре *њ*, дакле, убраја их у изведенице са суфиксом *-њак* – с чиме смо сагласни. Наглашавамо да се Б. Ђорић (1998: 32) код примера са основом на *н* не опредељује за суфикс *-јак* или *-њак*, већ их увек оба наводи, уз следеће примере: *групњак*, *културњак*, *лажњак*, *перверзњак*, *позоришњак*, *половњак*, *слободњак*, *теретњак*.

3. Процес мотивације жаргонских именица на *-(њ)ак* и њихове творбене основе

При анализи жаргонских именица водимо се семантичким критеријумом, односно доводимо у везу значење мотивне и мотивисане речи, али притом имамо у виду и облички критеријум (о односу врсте речи и структуре деривационе основе именица у процесу мотивације в. СТАКИЋ 1998; ЂОРИЋ 2008; ШТАСНИ 2010; ПЕТРОВИЋ–ГУДУРИЋ 2010).

Ради прецизне творбене анализе жаргонских именица, сва значења проверавали смо у скорашњим истраживањима и речницима из којих је грађа ексцерпирана (в. Изворе) и због обимности нећемо их наводити за сваки пример.

Поделу према категоријалној припадности мотивних речи, које обухватају придеве, именице, бројеве, глаголе и прилоге, наводимо да бисмо поставили јасну границу између краја творбене основе и суфикса. У неколико случајева у основи је предлошко-падежна конструкција, што смо такође издвојили. Да не бисмо понављали све анализирани примере, којих је 265 и које у наредном одељку разврставамо према крајњем сугласнику из основе, те да бисмо се детаљније посветили анализи, у наставку наводимо укупан број именица са бројевном, именичком, придевском, глаголском, прилошком, сложеном основом, уз по 10 примера (тамо где их има толико).

Бројевна основа (10): *десетак*, *другак*, *петак*, *првак*, *осмак*, *седмак*, *тристњак*, *фрстак*, *четвртак*, *шестак*.

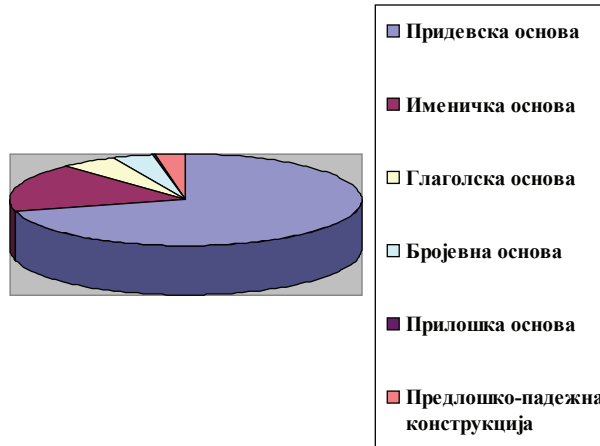
Глаголска основа (15): *дељак*, *добитак*, *дробњак*, *пипак*, *пљувак*, *прилепак*, *страдњак*, *тандрчак*, *трчак*, *шевак* итд.

Именичка основа (52): *бедак*, *бомбак*, *габорњак*, *дубињак*, *земљак*, *зорњак*, *колењак*, *машњак*, *муријак*, *лептирњак* итд.

Придевска основа (183): *бежичњак*, *безвезњак*, *бесплатњак*, *брачњак*, *бувљак*, *везњак*, *вечерњак*, *вештак*, *вунењак*, *готивњак* итд.

Прилошка основа (1): *пољак*.

Предлошко-падежна конструкција у основи (7): *допатњак*, *допичњак*, *напичак*, *напрстак*, *натпичњак*, *низбрдак*, *узбрдак*.

Графикон 1: Врсте творбених основа код жаргонских изведеница на *-(њ)ак*

Графикон 1 показује тенденцију да се жаргонске именице на *-(њ)ак* мотивишу придевом (70,94%). Следе именичке (16,98%), глаголске (5,28%), бројевне (3,77%), прилошке основе (0,38%), а предлошко-падежне конструкције су у основи анализираних именичких жаргонизама у 2,64% случајева.

Према обличком критеријуму, код именица попут *безбедњак* имамо две могуће мотивације: 1) од придева *безбедан*, односно од придевске основе *безбедн-* и суфикса *-јак* или *-њак*; 2) од редуковане именичке *безбедн-* (од именице *безбедност*) и суфикса *-јак* или *-њак*. Ипак, семантички критеријум упућује на другу могућност, будући да је значење именице *безбедњак* „припадник државне безбедности”.

Некада и Клајн (2003: 32, 35) исту изведеницу, рецимо *травњак*, мотивише двама основама, стога двама суфиксима. Међутим, на основу семантичког критеријума (значења „површина обложена травом”) и мање уобичајеног придева *травни* у односу на *травнат* (уобичајенији је spoj *травната површина* него *травна површина*⁷), предност дајемо именичкој основи *трав-* и суфиксу *-њак*. У контексту издвајања морфемске границе између творбене основе и суфикса, издвајамо коментар С. Бабића (1986: 158) о одређивању морфемске границе код основа које се завршавају на *н* и суфикса који почињу на *н*: „Та nedovoljna određenost proizlazi odatle što pridjevi sa n-sufiksima imaju veoma široko (opće) značenje, što to imaju izvedenice sa *-ica* i što se često isto značenje može različito opisati”.

⁷ Резултати Гугл претраге спроведене 7. 7. 2019. потврђују ову тврдњу: синтагма *травната површина* (48.900) фреквентнија је 25 пута од синтагме *травна површина* (1900).

Редукована основа постоји у анализираним жаргонизмима попут *криштењак* (од мотивне именице *криштеница*), *железњак* „железничка станица”, *зимњак* „зимска јакна”, *Падињак* „Падинска скела”, *пољак*₁ (односи се на *пољске* производе), *робњак* „робна кућа”, *личњак* „лична карта”, *усњак* „усна хармоника”. Већ се при настанку наведених жаргонских именица види тенденција ка универб(из)ацији, при чему се именичка синтагма своди на (редуковану) придевску основу и суфикс *-јак/-њак/-ак/-љак*. У примерима попут *сомотњак*, могућа је мотивација именицом *сомот* (јакна од *сомота*) и придевом *сомотски* (универбизација од *сомотска јакна*). У оваквим случајевима определили смо се за придевску основу с обзиром на то да је значење код оваквих изведеница увек могуће исказати употребом придева, а потенцијалне синонимне падежне конструкције са именицом нису увек могуће нити уобичајене (уп. *зимњак* „зимска јакна” = јакна за зиму; али: *железњак* „железничка станица” = ?станица железнице; *Падињак* „Падинска скела” = ??скела падине; *школњак* „школски програм” = ?програм школе; *спортњак* само „спортски центар” или „спортски аутомобил”).

Од страних основа јављају се придевске *ступид-*, *порн-*, *мин-* (од префиксоида *мини-*, који се осамостаљује као непроменљиви придев), *метил-*, страна бројевна *фрст-*: *ступидњак*, *мињак*, *метиљак*, *фрстак*.

4. Расподела крајњег сугласника основе и (свих могућих) суфикса

Да бисмо касније могли доћи до прецизних закључака о статусу суфикса *-ак*, *-јак*, *-љак*, *-њак*, у овом одељку анализирану грађу разврставамо према крају творбене основе, уз навођење свих фонолошки могућих суфикса уз сваку од основа издвојених према формално-семантичком критеријуму:

4 основе на б (3 *-ак*, 1 *-њак*): *бомбак*, *дробњак*, *торбак*, *џабак*.

12 основа на в (8 *-ак*, 4 *-њак*): *курвак*, *левак*, *Митровњак*, *мртвак*, *Новак*, *пљувак*, *првак*, *сировњак*, *сувак*, *суровњак*, *Таковњак*, *шевак*.

1 основа на г (1 *-ак*): *другак*.

8 основа на д (4 *-ак*, 1 *-јак*, 3 *-њак*): *бедак*, *ладњак*, *лудак*, *низбрдак*, *рођак*, *страдњак*, *ступидњак*, *узбрдак*.

2 основе на з (1 *-ак*, 1 *-њак*): *брзак*, *срезњак*.

2 основе на ј (2 *[-ак]/[-јак]*): *муријак*, *стројак*.

3 основе на к, од чега к двапут прелази у ч (1 *[-ак]/[-јак]*, 2 *-њак*): *млечњак*, *тандрчак*, *турбофолкњак*.

13 основа на л (1 *-ак*, 3 *-њак*, 9 *[-љак]/[-јак]*): *Гољак*, *дебелјак*, *дељак*, *дупљак*, *метиљак*, *округљак*, *пољак*₂, *салњак*, *сељак*, *топлак*, *топљак*, *цивилњак*, *школњак*.

7 основа на љ (7 [-ак]/[-јак]/[-љак]): бувља_к, дивља_к, земља_к, поља_к,₁ чернобиља_к, шиља_к, шупља_к.

7 основа на м (4 -ак, 3 -ња_к): атомња_к, зимња_к, осма_к, седма_к, чизма_к, шума_к, шумања_к.

147 основа на н (147 [-јак]/[-ња_к]): бедња_к, бежичња_к, безбедња_к, безвезња_к, бесплатња_к, бисерња_к, брачња_к, ваздушња_к, ватрења_к, везња_к, врња_к, вунења_к, гадња_к, гвоздења_к, главња_к, готивња_к, групња_к, гумења_к, дволичња_к, двособња_к, девизња_к, дешња_к, дневња_к, дрвења_к,₁ друштвења_к, дубиња_к, духовња_к, душевња_к, електричња_к, естрадња_к, железња_к, забавња_к, Западња_к, зглобња_к, здравствена_к, Зелена_к, златња_к, истражња_к, јавња_к, желења_к, Јужња_к, кварња_к, кожна_к, колења_к, концертња_к, крзнења_к, кружња_к, крупња_к, криштења_к, културња_к, кућња_к, лажња_к, ледења_к, ликовња_к, лимења_к, личња_к, луксузња_к, мајмуња_к, масња_к, матичња_к, маторња_к, машиња_к, међународња_к, месечња_к, минутња_к, миња_к, мировња_к, млазња_к, мобилња_к, модерња_к, модња_к, моторња_к, мрачња_к, насловња_к, надобудња_к, наивња_к, народња_к, независња_к, несретња_к, нормалња_к, ноћња_к, обешења_к, обичња_к, обрезња_к, огромња_к, озбиљња_к, оклопња_к, опрезња_к, основња_к, откачења_к, отровња_к, очња_к, Падиња_к, перверзња_к, писмења_к, пластичња_к, позоришња_к, покорња_к, половња_к, поправња_к, порња_к, пословња_к, похотња_к, поштења_к, преступња_к, приватња_к, природња_к, продужња_к, равња_к, редовња_к, робња_к, ручња_к, савезња_к, савремена_к, свадбења_к, свилења_к, ситња_к, слободња_к, Сложња_каци, службења_к, сморења_к, смртња_к, собња_к, срамотња_к, стаклења_к, стамбења_к, стотиња_к, струковња_к, Студења_к, тамња_к, тоалетња_к, трбушња_к, тржња_к, трокрилња_к, трособња_к, умерења_к, упорња_к, условња_к, усмења_к, усмерења_к, усња_к, учења_к, фиксња_к, фиња_к, хитња_к, црвења_к, црња_к, цепња_к.

13 основа на њ (13 [-ак]/[-јак]/[-ња_к]): брња_к, вечерња_к, годишња_к, горња_к, задња_к, крња_к, матерња_к, осмогодишња_к, предња_к, свиња_к, средња_к, цвоња_к, целовечерња_к.

6 основа на п (6 -ак): пипак, прилепак, слепак, Српак, тупак, шупак.

4 основе на р (1 -ак, 3 -ња_к): габорња_к, зорња_к, лептирња_к, оштрак.

2 основе на с (1 -ак, 1 -ња_к): плесња_к, сисак.

23 основе на т (12 -ак, 1 -ја_к⁸, 10 -ња_к): вештак, десетак, добитак, допатња_к, жутак, каматња_к, муфтак, напрстак, петак, плићак,₁ прстак, сомотња_к, спортња_к, таишња_к⁹, таиштња_к, теретња_к,

⁸ Пример са -ја_к (плићак) могао би се облички тумачити и основом компаратива *плић-*, али из семантичких разлога одлучујемо се за основу на *т*.

⁹ Од *таст*.

тиритњак, тристњак, тртњак, фрстак, четвртак, чистак, шестак.

Основа на *ћ* (-ак): *фићак.*

Основа на *х* (-њак): *плевњак.*

Основа на *ц* које прелази у *ч* (-њак): *кртичњак.*

5 основа на *с* (2 -ак, 3 -њак): *допичњак, напичак, натпичњак, пичњак, трчак.*

3 основе на *ш* (2 -ак, 1 -љак): *пешак, сушак, шушљак.*

Више фонолошких могућности за суфиксе дају основе са алвеоларним сонантима *л* (-јак и -љак) и *н* (-јак, -њак), те предњонепчаним сонантима *ј* (-ак, -јак), *љ* (-ак, -јак, -љак), *њ* (-ак, -јак, -њак). Бројеви двосмислених примера дати су у угластим заградама, а детаљније ћемо их коментарисати фаворизујући сваки од суфикса -ак, -јак, -њак, -љак уз крајње сугласнике основе посматране по месту и начину изговора (в. табеле 1–8). Ради лакшег међусобног поређења, у табелама су дати и нормализовани¹⁰ бројеви (број јављања конкретне подгрупе примера подељен са бројем представника целе групе).

Најпре треба прокоментарисати творбено недвосмислене примере с обзиром на поделу по начину изговора крајњег сугласника из основе. Код основа на праскаве сугласнике, у 57% случајева суфикс је -ак, у 36% случајева суфикс је -њак. Код сонаната, сливених и струјних сугласника на крају основе уједначен је број примера са суфиксом -ак и -њак, редом 14:13, 3:4, 4:3. Код крајњих струјних сугласника само је један недвосмислен пример са -љак, а код праскавих су два недвосмислена примера са -јак, које јотује основу.

Што се тиче поделе по месту изговора, код уснених сугласника на крају творбене основе већа је тенденција ка суфиксу -ак (72%) у односу на -њак (28%). Међу недвосмисленим примерима задњонепчаних сугласника су само 1 пример са -ак и 3 примера са -њак, док су са предњонепчаним сугласницима на крају основе чешћи примери са -ак (5), него са -њак (3) и -љак (1). Код алвеоларних сугласника на крају основе постоји већа тенденција ка -њак уместо ка -ак (3:1), док је уз зубне сугласнике уједначен однос -ак и -њак (9:8). Будући да се ради о малим бројевима, прецизнији закључци могу се навести тек кад се у одељцима од 4.1. до 4.4. узму у обзир сви примери у свим сценаријима – посебно са фаворизованим -ак, -јак, -њак и -љак.

4.1. Сценарио са фаворизованим -ак

При коментарисању фаворизованог -ак посебну пажњу обраћамо на основе на *ј, љ, њ*, те на *к* које прелази у *ч*¹¹ (в. табеле 1 и 2). Творбено двосмислени

¹⁰ Нормализовани бројеви су децимални бројеви у табелама написани између две косе црте и 100 пута су мањи од броја процената конкретне подгрупе.

¹¹ *К* може прећи у *ч* палатализацијом и јотовањем.

примери фаворизовани у смеру *-ак* показују бројчану доминантност само уз предњонепчане сугласнике (87%), док је уз сонанте, упркос фаворизованости, тај проценат 17%. Осим уз предњонепчане сугласнике, суфикс *-ак* доминира уз уснене (72%), те уз праскаве (60%). Уз зубне је приближан проценат за *-ак* (50%) и *-њак* (44%). Иако се види примарност суфикса *-ак*, у неким случајевима би ипак *-њак* или *-јак* могли доминирати с обзиром на њихов однос (сливени, сонанти, задњонепчани, алвеоларни).

Крајњи сугласник из основе према начину изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Праскави: б-4, г-1, д-8, к-3, п-6, т-23 Ук. 45 /0,17/	б-3, г-1, д-4, к-1, п-6, т-12 Ук. 27 /0,6/	д-1, т-1 Ук. 2 /0,04/	б-1, д-3, к-2, т-10 Ук. 16 /0,36/	
Струјни: з-2, с-2, х-1, ш-3 Ук. 8 /0,03/	з-1, с-1, ш-2 Ук. 4 /0,5/		з-1, с-1, х-1 Ук. 3 /0,375/	ш-1 Ук. 1 /0,125/
Сливени: ћ-1, ч-5, ц-1 Ук. 7 /0,03/	ћ-1, ч-2 Ук. 3 /0,43/		ц-1, ч-3 Ук. 4 /0,57/	
Сонанти: в-12, ј-2, л-13, њ-7, м-7, н-147, њ-13, р-6 Ук. 207 /0,78/	в-8, ј-2, л-1, њ-7, м-4, њ-13, р-1 Ук. 36 /0,17/	л-[9], н-[147] Ук. 0-156 /0-0,75/	в-4, л-3, м-3, н-[147], р-3 Ук. 13-160 /0,06-0,77/	л-[9] Ук. 0-9 /0-0,04/

Табела 1: Расподела сугласника с краја основе према начину изговора, фаворизовано *-ак*

Крајњи сугласник из основе према месту изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Уснени: б-4, в-12, м-7, п-6 Ук. 29 /0,11/	б-3, в-8, м-4, п-6 Ук. 21 /0,72/		б-1, в-4, м-3 Ук. 8 /0,28/	
Задњонепчани: г-1, к-3, х-1 Ук. 5 /0,02/	г-1, к-1 Ук. 2 /0,4/		к-2, х-1 Ук. 3 /0,6/	
Предњонепчани: ј-2, њ-7, њ-13, ћ-1, ч-5, ш-3 Ук. 31 /0,12/	ј-2, њ-7, њ-13, ћ-1, ч-2, ш-2 Ук. 27 /0,87/		ч-3 Ук. 3 /0,1/	ш-1 Ук. 1 /0,03/

Алвеоларни: л-13, н-147, р-4 Ук. 164 /0,62/	л-1, р-1 Ук. 2 /0,01/	л-[9], н-[147] Ук. 0-156 /0-0,95/	л-3, н-[147], р-3 Ук. 6-153 /0,04- 0,93/	л-[9] Ук. 0-9 /0-0,05/
Зубни: д-8, з-2, с-2, т-23, ц-1 Ук. 36 /0,14/	д-4, з-1, с-1, т-12 Ук. 18 /0,5/	д-1, т-1 Ук. 2 /0,06/	д-3, з-1, с-1, т-10, ц-1 Ук. 16 /0,44/	

Табела 2: Расподела сугласника с краја основе према месту изговора, фаворизовано -ак

4.2. Сценарио са фаворизованим -њак

При фаворизовању -њак посебно су важне основе на *ни* и *њ* (в. табеле 3 и 4). Суфикс -њак доминира уз алвеоларне (93%) и сонанте (84%), те уз задњонепчане (60%), као и уз сливене (57%). Наведено упућује на осамостаљеност -њак, добијеног од историјски примарног -ак. Уз зубне, струјне и уснене сугласнике је -ак чешће од -њак, што упућује на примарност -ак.

Крајњи сугласник из основе према начину изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Праскави: б-4, г-1, д-8, к-3, п-6, т-23 Ук. 45 /0,17/	б-3, г-1, д-4, к- [1], п-6, т-12 Ук. 26-27 /0,57- 0,6/	д-1, к-[1], т-1 Ук. 2-3 /0,04-0,07/	б-1, д-3, к-2, т-10 Ук. 16 /0,36/	
Струјни: з-2, с-2, х-1, ш-3 Ук. 8 /0,03/	з-1, с-1, ш-2 Ук. 4 /0,5/		з-1, с-1, х-1 Ук. 3 /0,375/	ш-1 Ук. 1 /0,125/
Сливени: ћ-1, ч-5, ц-1 Ук. 7 /0,03/	ћ-1, ч-2 Ук. 3 /0,43/		ц-1, ч-3 Ук. 4 /0,57/	
Сонанти: в-12, ј-2, л-13, њ-7, м-7, н-147, њ-13, р-6 Ук. 207 /0,78/	в-8, ј-[2], л-1, њ- [7], м-4, р-1 Ук. 14-23 /0,07- 0,11/	ј-[2], л-[9], њ-[7] Ук. 0-18 /0-0,09/	в-4, л-3, м-3, н-147, њ-13, р-3 Ук. 173 /0,84/	л-[9], њ-[7] Ук. 0-16 /0,08/

Табела 3: Расподела сугласника с краја основе према начину изговора, фаворизовано -њак

Крајњи сугласник из основе према месту изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Уснени: б-4, в-12, м-7, п-6 Ук. 29 /0,11/	б-3, в-8, м-4, п-6 Ук. 21 /0,72/		б-1, в-4, м-3 Ук. 8 /0,28/	
Задњонепчани: г-1, к-3, х-1 Ук. 5 /0,02/	г-1, к-[1] Ук. 1-2 /0,2-0,4/	к-[1] Ук. 0-1 /0-0,2/	к-2, х-1 Ук. 3 /0,6/	
Предњонепчани: ј-2, љ-7, њ-13, ћ-1, ч-5, ш-3 Ук. 31 /0,12/	ј-[2], љ-[7], ћ-1, ч-2, ш-2 Ук. 5-14 /0,16-0,45/	ј-[2], љ-[7] Ук. 0-9 /0-0,29/	њ-12, ч-3 Ук. 15 /0,52/	љ-[7], ш-1 Ук. 1-8 /0,03-0,26/
Алвеоларни: л-13, н-147, р-4 Ук. 164 /0,62/	л-1, р-1 Ук. 2 /0,01/	л-[9] Ук. 0-9 /0-0,05/	л-3, н-147, р-3 Ук. 153 /0,93/	л-[9] Ук. 0-9 /0-0,05/
Зубни: д-8, з-2, с-2, т-23, ц-1 Ук. 36 /0,14/	д-4, з-1, с-1, т-12 Ук. 18 /0,5/	д-1, т-1 Ук. 2 /0,06/	д-3, з-1, с-1, т-10, ц-1 Ук. 16 /0,44/	

Табела 4: Расподела сугласника с краја основе према месту изговора, фаворизовано -њак

4.3. Сценарио са фаворизованим -јак

Чак и када је фаворизовано -јак, доминира само у случајевима сонаната на крају основе (86%, док је са -ак 7% и са -њак 6%), и то због многобројних јотованих основа на *н*, на *џ* (рођак), *т* (плићак), потенцијално јотоване на *к* (тандрчак), те оних на *ј*, *л*, *љ*, *њ*, уз које је -јак фонолошки могуће. Тако је код предњонепчаних (71%) и алвеоларних (59%) доминантно -јак, првенствено због поменутих сонаната (в. табеле 5 и 6). То значи да *ј* из палаталног суфикса -јак тежи томе да палатализује основу, али се ипак не јавља на површинској структури међу анализираним жаргонским именицама. Ипак, на основу примера попут *мужјак*, *просјак* из стандардног српског језика, формант -јак сматрамо суфиксом и сматрамо да га треба узети у обзир у творбе-ној анализи, макар паралелно са -њак, -ак и -љак.

Крајњи сугласник из основе према начину изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Праскави: б-4, г-1, д-8, к-3, п-6, т-23 Ук. 45 /0,17/	б-3, г-1, д-4, п-6, т-12 Ук. 26 /0,57/	д-1, к-1, т-1 Ук. 3 /0,07/	б-1, д-3, к-2, т-10 Ук. 16 /0,36/	

Струјни: з-2, с-2, х-1, ш-3 Ук. 8 /0,03/	з-1, с-1, ш-2 Ук. 4 /0,5/		з-1, с-1, х-1 Ук. 3 /0,375/	ш-1 Ук. 1 /0,125/
Сливени: ħ-1, ч-5, ц-1 Ук. 7 /0,03/	ħ-1, ч-2 Ук. 3 /0,43/		ц-1, ч-3 Ук. 4 /0,57/	
Сонанти: в-12, ј-2, л-13, љ-7, м-7, н-147, њ-13, р-6 Ук. 207 /0,78/	в-8, л-1, м-4, р-1 Ук. 14 /0,07/	ј-2, л-9, љ-7, н-147, њ-13 Ук. 178 /0,86/	в-4, л-3, м-3, р-3 Ук. 13 /0,06/	

Табела 5: Расподела сугласника с краја основе према начину изговора, фаворизовано -јак

Крајњи сугласник из основе према месту изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Уснени: б-4, в-12, м-7, п-6 Ук. 29 /0,11/	б-3, в-8, м-4, п-6 Ук. 21 /0,72/		б-1, в-4, м-3 Ук. 8 /0,28/	
Задњонепчани: г-1, к-3, х-1 Ук. 5 /0,02/	г-1 Ук. 1 /0,2/	к-1 Ук. 1 /0,2/	к-2, х-1 Ук. 3 /0,6/	
Предњонепчани: ј-2, љ-7, њ-13, ħ-1, ч-5, ш-3 Ук. 31 /0,12/	ħ-1, ч-2, ш-2 Ук. 5 /0,16/	ј-2, љ-7, њ-13 Ук. 22 /0,71/	ч-3 Ук. 3 /0,1/	ш-1 Ук. 1 /0,03/
Алвеоларни: л-13, н-147, р-4 Ук. 164 /0,62/	л-1, р-1 Ук. 2 /0,01/	л-9, н-147 Ук. 156 /0,59/	л-3, р-3 Ук. 6 /0,04/	
Зубни: д-8, з-2, с-2, т-23, ц-1 Ук. 36 /0,14/	д-4, з-1, с-1, т-12 Ук. 18 /0,5/	д-1, т-1 Ук. 2 /0,06/	д-3, з-1, с-1, т-10, ц-1 Ук. 16 /0,44/	

Табела 6: Расподела сугласника с краја основе према месту изговора, фаворизовано -јак

4.4. Сценарио са фаворизованим -љак

Чак ни уз фаворизованост суфикса -љак, он не доминира ни у једној групи завршних сугласника према месту или начину изговора (в. табеле 7 и 8). Ипак, његово постојање је видљиво на површинској структури код струјних сугласника попут *ш* (*шушљак*, од *шуша*, у жаргонским речницама нема регистрованог облика *шушља*). Додајемо недвосмислене, иако ретке, примере из савременог српског са -љак попут *гушљак*, *мршљак*.

Крајњи сугласник из основе према начину изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Праскави: б-4, г-1, д-8, к-3, п-6, т-23 Ук. 45 /0,17/	б-3, г-1, д-4, к-[1], п-6, т-12 Ук. 26-27 /0,57-0,6/	д-1, к-[1], т-1 Ук. 2-3 /0,04-0,07/	б-1, д-3, к-2, т-10 Ук. 16 /0,36/	
Струјни: з-2, с-2, х-1, ш-3 Ук. 8 /0,03/	з-1, с-1, ш-2 Ук. 4 /0,5/		з-1, с-1, х-1 Ук. 3 /0,375/	ш-1 Ук. 1 /0,125/
Сливени: ћ-1, ч-5, ц-1 Ук. 7 /0,03/	ћ-1, ч-2 Ук. 3 /0,43/		ц-1, ч-3 Ук. 4 /0,57/	
Сонанти: в-12, ј-2, л-13, њ-7, м-7, н-147, њ-13, р-6 Ук. 207 /0,78/	в-8, ј-[2], л-1, м-4, њ-[13], р-1 Ук. 14-29 /0,07-0,14/	ј-[2], н-[147], њ-[13] Ук. 0-162 /0-0,78/	в-4, л-3, м-3, н-[147], њ-[13], р-3 Ук. 13-173 /0,06-0,84/	л-9, њ-7 Ук. 16 /0,08/

Табела 7: Расподела сугласника с краја основе према начину изговора, фаворизовано -љак

Крајњи сугласник из основе према месту изговора	-ак	-јак	-њак	-љак
Уснени: б-4, в-12, м-7, п-6 Ук. 29 /0,11/	б-3, в-8, м-4, п-6 Ук. 21 /0,72/		б-1, в-4, м-3 Ук. 8 /0,28/	
Задњонепчани: г-1, к-3, х-1 Ук. 5 /0,02/	г-1, к-[1] Ук. 1-2 /0,2-0,4/	к-[1] Ук. 0-1 /0-0,2/	к-2, х-1 Ук. 3 /0,6/	
Предњонепчани: ј-2, њ-7, њ-13, ћ-1, ч-5, ш-3 Ук. 31 /0,12/	ј-[2], њ-[13], ћ-1, ч-2, ш-2 Ук. 5-20 /0,17-0,64/	ј-[2], њ-[13] Ук. 0-15 /0-0,48/	њ-[13], ч-3 Ук. 3-16 /0,1-0,52/	љ-7, ш-1 Ук. 8 /0,26/
Алвеоларни: л-13, н-147, р-4 Ук. 164 /0,62/	л-1, р-1 Ук. 2 /0,01/	н-[147] Ук. 0-144 /0-0,9/	л-3, н-[147], р-3 Ук. 6-153 /0,04-0,93/	л-9 Ук. 9 /0,05/
Зубни: д-8, з-2, с-2, т-23, ц-1 Ук. 36 /0,14/	д-4, з-1, с-1, т-12 Ук. 18 /0,5/	д-1, т-1 Ук. 2 /0,06/	д-3, з-1, с-1, т-10, ц-1 Ук. 16 /0,44/	

Табела 8: Расподела сугласника с краја основе према месту изговора, фаворизовано -љак

Закључак

У раду смо се бавили утврђивањем статуса суфикса *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак* у српском језику из морфолошко-фонолошког угла на примеру именичких жаргонизама на *-(њ)ак*. Досадашња истраживања рађена су најчешће на примеру стандардног српског језика, а сâм корпус жаргонизама погодује закључку да се може говорити о четири суфикса.

Процесом универб(из)ације, који је чест у творби жаргонизама, објашњавамо доминантност придевских основа међу анализираним жаргонизмима на *-(њ)ак* (70,94%), при чему је редукованост основа честа у примерима попут *крштењак* (од мотивне именице *крштеница*), *зимњак* „зимска јакна” (мотивне речи наглашавамо курзивом), *Падинјак* „Падинска скела”, *робњак* „робна кућа”, *личњак* „лична карта”, *усњак* „усна хармоника”. Следе именичке основе (16,98%), глаголске (5,28%), бројевне (3,77%), прилошке (0,38%), а предлошко-падежних конструкција у основи има 2,64% у анализираној грађи. Од страних основа јављају се придевске *ступид-*, *порн-*, *мин-* (од префиксоида *мини-*, који се приближава непроменљивом *придеву*), *метил-*, бројевна *фрст-*: *ступидњак*, *мињак*, *метилјак*, *фрстак*.

Анализом четири сценарија са фаворизованим сваким од суфикса *-ак*, *-јак*, *-њак*, *-љак* у недвосмислено изведеним жаргонским именицама, закључили смо да сва четири суфикса постоје у српском језику, само се неки чешће јављају (*-ак*, *-њак/-јак*), а неки ређе (*-љак*). При творби нових речи у будуће очекујемо доминацију *-ак* и *-њак* будући да је *њ* врло често видљиво у површинској структури посматраних именица, а *-јак* изузетно ретко (у стандардном српском јавља се у малобројним недвосмисленим примерима попут *просјак*: редукована глаголска основа *прос-* и *-јак*). Када је фонолошки подједнако могуће више суфикса, сматрамо да све могуће суфиксе треба паралелно наводити у творбеној анализи: уз основе на *ј* (попут *муријак*: *муриј-* + *-ак/-јак*), *л* (*топљак*: *топл-* + *-јак/-љак*), *љ* (*дивљак*: *дивљ-* + *-ак/-јак/љак*), *н* (*савременјак*: *савремен-* + *-јак/-њак*), *њ* (*матерњак*: *матерњ-* + *-ак/-јак/-њак*).

Цитирана литература

- БАБИЋ 1986: Stjepan Babić, *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- БАРИЋ И ДР. 2005: Eugenija Barić, Mijo Lončarević, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika, *Hrvatska gramatika*, Zagreb: Školska knjiga.
- ЈАНИЋ 2018: Александра Јанић, *Морфологија и семантика придева на -(љ)ив у српском језику*, необјављена докторска дисертација, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет.

- КЛАЈН 2003: Иван Клајн, *Творба речи у савременом српском језику*, 2. књига. Београд: Институт за српски језик, Завод за уџбенике и наставна средства, Нови Сад: Матица српска.
- МРАЗОВИЋ–ВУКАДИНОВИЋ 2009: Павица Мразовић, Зора Вукадиновић, *Граматика српског језика за странце*. Нови Сад, Сремски Карловци: Издавачка књижевница Зорана Стојановића.
- ПЕТРОВИЋ–ГУДУРИЋ 2010: Драгољуб Петровић, Снежана Гудурић, *Фонологија српског језика*, Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска.
- СИЛИЋ–ПРАЊКОВИЋ 2005: Josip Silić, Ivo Pranjković, *Gramatika hrvatskoga jezika*, Zagreb: Školska knjiga.
- СТАКИЋ 1985: Милан Стакић, „Консонантске алтернације код именица и придева изведених суфиксима са сугласником *j* у јужнословенским језицима”, *Анали Филолошког факултета*, 16, 67–92.
- СТАКИЋ 1987: Милан Стакић, „Улога перинтеграције у јужнословенској именској деривацији”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 16/1, 177–183.
- СТАКИЋ 1988: Милан Стакић, *Деривациона фонетика именица и придева у јужнословенским језицима*, Београд: Филолошки факултет.
- СТАКИЋ 1997: Милан Стакић, „Видови деривационе основе именских речи у српском језику”, *Књижевност и језик*, XLV/4, 11–16.
- СТАКИЋ 1998: Милан Стакић, „Врсте речи и структура деривационе основе именица и придева у српском језику”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 27/2, 273–278.
- СТЕВАНОВИЋ 1981: Михаило Стевановић, *Савремени српскохрватски језик I*, Београд: Научна књига.
- ЂОРИЋ 1991: Божо Ђорић, „О неким творбеним моделима са становишта језичке економије”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 20/2, 325–334.
- ЂОРИЋ 1998: Божо Ђорић, „О суфиксалној универбацији у српском језику”, *Књижевност и језик*, XLV/2-4, 29–32.
- ЂОРИЋ 2008: Божо Ђорић, *Творба именица у српском језику*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
- ШТАСНИ 2010: Гордана Штасни, „Мотивациони смерови у деривационим процесима”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 53/2, 89–97.

Извори

- АНДРИЋ 1976: Драгослав Андрић, *Двосмерни речник српског жаргона и жаргону сродних речи и израза*, Београд: БИГЗ.
- БУГАРСКИ 2006: Ранко Бугарски, *Жаргон*, Београд: Библиотека XX век.
- ГЕРЗИЋ 2012: Боривој Герзић, *Речник српског жаргона*, Београд: Б. Герзић.

ГЕРЗИЋ–ГЕРЗИЋ 2002: Боривој Герзић, Наташа Герзић, *Речник савременог београдског жаргона*, Београд: Истар.

ИМАМИ 2007: Петрит Имами, *Београдски фрајерски речник*, Београд: ННК интернационал.

МАРКОВИЋ–ТРАЈКОВИЋ 2018: Јордана Марковић, Татјана Трајковић, *Речник жаргонизама јужне пруге*, Ниш: Филозофски факултет.

Aleksandra A. Janić

MORPHO-PHONOLOGICAL STATUS OF DERIVATIONAL SUFFIXES -AK/-NJAK/-JAK/-LJAK AMONG NOUN JARGONISMS IN THE SERBIAN LANGUAGE

The subject of this paper is to determine the status of the derivational suffixes *-ak*, *-jak*, *-njak* and *-ljak* in the Serbian language from the morpho-phonological point of view by analysing the examples of jargonisms (nouns) ending in *-(nj)ak*. The aim is to answer the following research questions: 1) With what derivational bases are derivational suffixes *-ak*, *-jak*, *-njak*, *-ljak* combined and what is the distribution of those suffixes regarding the last consonant from the base?; 2) Are the above-mentioned derivational suffixes equal and what is the best method for performing the word formation analysis of these examples?; 3) Is it possible and how to choose only one word formation analysis in cases when it is phonologically speaking equally possible to add more suffixes to the same derivational base? Firstly, the examples which have just one derivational analysis are considered, and secondly, in the cases of multiple phonological possibilities, all of the possibilities are considered – the cases which favoured the derivational suffix *-ak*, *-jak*, *-njak* and *-ljak*. The conclusion is that all four derivational suffixes *-ak*, *-jak*, *-njak* and *-ljak* exist in Serbian, although some of them are more frequent, which can imply the future domination of *-ak* and *-njak*. When it is phonologically equally possible to add more derivational suffixes to the same base, for example when the bases ends in *j* (e.g. *murijak*: *-ak*, *-jak*), *l* (e.g. *topljak*: *-jak*, *-ljak*), *lj* (e.g. *divljak*: *-ak*, *-jak*, *-ljak*), *n* (e.g. *savremenjak*: *-jak*, *-njak*), *nj* (e.g. *maternjak*: *-ak*, *-jak*, *-njak*), we think that all possible derivational suffixes should be specified in the word formation analysis. Among the analysed jargonisms (nouns) ending in *-(nj)ak*, the most numerous are the ones with adjectival bases (70,94% of the analysed examples), which is in connection with the process of univerbation.

Key words: *ending -(nj)ak*, *noun jargonisms*, *word formation*, *suffixation*, *jargon*, *urban speech*.

